

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrť leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrť leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. III.

V Ljubljani, v sredo 14. maja 1884.

Letnik XII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 13. maja.

Kaj bo s severno železnico?

To vprašanje še zmerom nekterim ljudem dela huđe preglavice in skrbi. Železnični pododsek imel je včeraj zvečer o tej zadevi dolgo sejo, ktere sta se vdeležila tudi ministra Pino in Dunajevski, pa kar sta pri tej priliki povedala, bilo je zgolj zaupno, in ne za javnost. Sklenilo se ni v pododseku menda še nič, ampak se bo to zgodilo še le jutri; potem se bo tudi vedelo, kaj naj se zgodi z vladnim predlogom, ali naj se namreč dene kar tiho na stran, ali naj se pa pokoplje s primerno dostojnostjo.

Sicer se pa kaže, da bo de severna železnica, ki je pokopala Koppa in dala priliko tudi Reschauerjevi odgovedi, tirjala še nekterih žrtev. Včeraj so bili namreč volilci tretjega Dunajskega okraja „Landstrasse“ sklicali volilen shod, da bi se razgovarjali o severni železnici. K temu shodu so bili povabili tudi svojega državnega poslanca Lenza, od kterega so hoteli vedeti, kako on sodi o tej zadevi. Lenz, ki je pa sam eden vodjev severne železnice, ni hotel priti k shodu, češ, da bi on ne mogel o tej zadevi izreči svojih misel. To njegovim volilcem ni bilo všeč, in sklenili so resolucijo, v kateri od Lenza zahtevajo, da naj se v 24 urah poslanstvu odpové, ker oni odločno priporočajo, da naj država severno železnico prevzame v lastno oskrbovanje. Lenzu pa bi to nikakor ne bilo po volji, ker bi mu potem odšli veliki dohodki, ki jih prejema kot upravni vodja cesar Ferdinandove železnice. Razdraženost nad Lenzem bila je tako velika, da je eden volilcev celó nasvetoval v peticiji državni zbornici naznaniti, da Lenz ni več zastopnik tretjega okraja Dunajskega. Lenza k današnji seji ni bilo, zato se ne vé, kaj bo storil, ali bo poslanstvo odložil, ali ne.

Schönerer pa Wagner.

Schönerer je bil danes prišel in je precej v začetku poprosil besede. Vse je čakalo, kaj bo storil.

Omenjal je, da v Černoviškem od Wagnerja podpisanim listu stoji naznanilo, da je Wagner Schönererju, ki ga je imenoval „ungebildeter Bengel“, na ulicah dal prav gorko zaušnico. „Ali bo imel Schönerer pogum, Wagnerja klicati na dvoboj, vpraša imenovani list? Mislimo da ne, ker se širokoustneži navadno ne bojujejo.“ „Jaz pričakujem, rekel je Schönerer, da bo Wagner v omenjenem listu s svojim lastnim podpisom potrdil, da je ta novica popolnoma zlagana.“ G. predsednik dr. Smolka je vnovič priporočal, da naj bo reč dognana in naj se v zbornici ne govori več o njej. Vendar bi pa ne trdili, da bi pri kaki ugodni priliki g. Schönerer ali pa kdo drugi zopet ne onečastil visoke zbornice s takimi neslanimi burkami, ki državnemu zboru gotovo niso na čast. Današnji listi vnovič naznanjajo, da so tudi Offenheimovi sinovi Schönererja poklicali na dvoboj, pa Schönerer je včeraj poslancem pripovedoval, da on o tem še nič ne vé.

Levičarji se osrdé.

Veselje, da bo de s poravnanjem Schönererjeve zadeve v državnem zboru konec škandalov, res ni dolgo trajalo. Prva točka dnevnega reda, tretje branje postave o vravnjanji dela po rudnikih, bila je rešena v miru in postava potrjena, ko je pa pri drugi točki dnevnega reda, pri postavi o zboljševanju zemljišč s stavbami ob vodah predsednik dr. Smolka izrekel, da je postava sprejeta tudi v tretjem branji, nastalo je med levičarji najprej bolj potihno, potem pa čedalje glasnejše bobnenje in gromenje. Dr. Smolka se iz prva ni zmenil za to in je hotel reč po svoji navadi s tem potlačiti, da je, kakor bi se ne bilo nič zgodilo, zbornico prosil dovoljenja, naj bi se precej spustila v obravnavo četrte točke dnevnega reda, ker se želi g. denarni minister te obravnave vdeležiti. Kar vstane dr. Sturm in g. predsedniku očita, da ni prav storil, ker je meni nič tebi nič naznanil, da je postava sprejeta, češ, da je bila večina na leviči, ne pa na desnici.

Pa dr. Smolka je ravno tako kratko, kakor odločno govoril, da ni imel nobenega vzroka dvomiti, da bi se ne bila res večina poslancev vzdig-

nila za postavo, da je ravno to potrdil tudi g. podpredsednik, in da bi bilo drugo glasovanje nepravilno; tedaj ni mogel drugače kakor izreči, da je postava sprejeta, in pri tem ostane. To je bilo levičarjem odveč, in s silnim ropotanjem in kričanjem so šli iz zbornice naravnost v klubovo dvorano, da bi se posvetovali, kaj bi bilo sedaj storiti. Ž njimi je šel tudi Schönerer iz zbornice; edini Plener je ostal, ker je imel poročati o dvanajstem letnem poročilu kontrolne komisije za državni dolg. V razgovor je prišel pri tej priliki državni dolg l. 1881, ki ga je prevzela deželanska banka, in zarad kterega je Plener prijemal denarnega ministra, češ, da je samovlastno tej banki izročil to posojilo, ne pa ga oddal po javni ponudbi. Dunajevski mu pač pojasnila ni dolžan ostal in poročilo se je vzelo na znanje soglasno. Poslancev bilo je v zbornici 114, toraj še vedno toliko, da so zamogli sklepati tudi brez liberalcev. Z desnico so v zbornici ostali tudi udje Coroninijevega kluba. Med zborovanjem so nekteri gledali pri vratih v zbornico, eni pa so precej odšli domu. Sklenilo se je namreč, da se danes več ne povrnejo v zbornico, zvečer pa se bodo posvetovali, kaj bi jim bilo storiti dalje.

Dnevni red.

Na vrsto je prišlo za tem poročilo o postavi za vravnvanje gorskih hudournikov. Poročevalec o tej zadevi je bil profesor Exner, ali ker jo je bil z levičarji popihal iz dvorane, prevzel je poročevalstvo načelnik dotičnega odseka, knez Schwarzenberg sam. Poslanec Neumayer je nasvetoval, da naj se postava še enkrat vrne odseku, ki naj se pri svojih obravnava obrne do izvedenih in skušenih mož, preden da predlaga svoje nasvete. Pa g. poljedeljski minister je temu predlogu nasprotoval, ravno tako g. poročevalec, ki je povdarjal, da je postava namenjena zlasti za gorate kraje in da daje prizadetim zadostno pravico se oglašati. Pri glasovanji bil je predlog Neumayerjev zavržen in se je sklenilo pričeti nadrobnejo obravnavo. Postava je bila potem sprejeta brez premembe, kakor jo je nasvetoval odsek. Poslanec Neumayer je bil sicer nasvetoval več

LISTEK.

Severno-iztočna morska potovanja

skoz severno ledeno morje s posebnim obzirom na Nordenskjöldovo l. 1878—79.

(Spisal prof. I. Steklasa.)

(Dalje.)

Razumi se samo po sebi, da se je probudil v Angleški živahen trgovski pokret vsled odkritja morskoga pota v belo morje po Chacellorju. Ustrojilo se je za povzdigo trgovine v teh krajih društvo pod imenom „Muscow Company“ (moskovsko društvo), kteremu je bil doživotni predsednik 80letni Cabot. To društvo je dobilo mnogo pravic ter je imelo za zadačo, da preišče bolj natanko belo morje ter sosedne ruske zemlje in da sklene prijateljske odnošaje z Rusi v trgovskem pogledu.

Ali s tim niso bili še zadovoljni. Smatrali so Chacellorovo potovanje samo korakom še k zname-nitejemu in važnejemu odkritju, namreč odpretju pota severno iztočnim pravcem v Kino in Indijo.

Chancellor se je podal tudi drugo leto z nekim društvom v belo morje, med tem pa so Angleži pripravili za novo ekspedicijo malo ladijo „Searchthrift“, kteri je bil zapovednik Stefan Burrough. On je imel dospeti na iztočno obalo Azije.

3. maja l. 1556 odplovi ta ladija v morje z velikimi veselicami ter zavesla proti Wardöhusu; koncem maja so prispeli do Nordeapa. Burrough trdi, da je on prvi okrstil to najsevernejo točko Evrope na svojem prvem potovanju. Ali nam je pa znano, da so že l. 1496 Rusi tukaj brodili ter Nordeap ali bolj Nordkyn nazvali takrat Murmanski Nos (norveški rt). 20. junija pride Burrough do Kole pod 65° 48' severne širine.

21. junija so se sešli z Rusi, ki so prišli v te kraje ribe lovit. 28. junija pa je hotel Burrough iz reke Kole na morje odriniti, ali hud veter ga je pognal nazaj. Tukaj se je zopet zbralo mnogo Rusov, ki so se na svojih ladjah pripeljali po reki. Konečno se je na ustji reke zbralo do 30 takih ladij (lodka). Rasi so bili prijazni ter so Burroughu pripovedovali, da gredó lovit ribe v Pečoro in da hočejo tudi njemu pot pokazati skozi to morje, ki je prav nevarno za brodarenje radi premnogih sipin.

2. julija so zapustili vsi ustje reke Kole ter odpluli dalje; ali ruske ladije so bile za brodarenje bolj pripravne nego angleška, ki je v kratkem zaostala, ali Gabriel, zapovednik neke ruske ladije, je snel večkrat jedra ter počakal Angleža, da ga vodi, kakor mu je bil že poprej obljubil. Brodili so po prav nevarnem potu med sipinami in plitčinami, pa le s pomočjo rusko je mogla angleška ladija dalje; konečno se vstavijo pri rtu Saint John. 20. julija je prispel Burrough do Kanin Nosa, 24. so brodili okoli otoka Dolgoja, a drugi dan pridejo v Pečoro. 30. julija se podá Burrough dalje ter zadene prvi-krat na led, 4. avgusta pa se usidri pri Saint James otocih, potem pa pri vajgačkih, kjer so 15. avgusta opazili v luki mnogo ledú. 19. avgusta je okrenil tudi Burrough svojo ladijo proti jugu ob otoku Vajgaču, a 22. septembra je prišel na Kolmogor, kjer je prezimoval v nadi, da bo de drugo leto prodril do Oba. Iz tega potovanja pa ni bilo nič, ker je mesto na iztok podal se na zapad iskat oni dve ladiji, ktere je Chacellor pri svojem povratku izgubil.

Iz tega opisa se razvidi lahko, da je obstojalo že v polovici 15. veka jako brodarstvo rusko in čudsko med Belim morjem, Pečoro, Vajgačem in Novo

prememb in dostavkov, pa ostali so večidel brez zadostne podpore, in še v razgovor niso prišli.

Na dnevnem redu bile so še vojaške sodnije, pogodba s knježevino Lichtensteinovo zaradi tamošnje sodnijske uprave, začasna odprava porotnih sodnij in izjemne sodnije v Kotorskem okraju v Dalmaciji; pa postava zaradi nove poštne hiše v Gradci, Olomuci in Opavi. Ni dvoma, da bodo vse te postave sprejete po nasvetih odsekovih, ako pridejo že danes vse na vrsto. Obrtniška postava pa se gotovo ne bode pričela obravnavati že danes, ravno tako odpade zaradi odhoda Roserjevega njegov predlog o odškodovanju občin za dohodke, ki so jih imeli od železnic, ktere je prevzela država.

Najnižja politika.

Ne vem, ali si razumel prav ta naslov, ki si ga ravno čital. Moj prijatelj, ki pa ni povsem istega političnega mišljenja, kakor jaz, mi je rekel nekoč, da politiki našega tabora še vedó ne, kaj je politika, da ne vedó „definicije“ politike. In v svoji dobrohotnosti mi je precej podal definicijo politike. Vzroka imam toraj pač dovolj, da moram dvomiti, si li razumel oni naslov. Toda moj namen ni učiti, kaj je sploh politika, marveč: najnižja politika.

Vso politiko bi si drznil razdeliti jaz takole: 1. Visoka politika, ki se peča z medsebojnimi razmerami držav in narodov, z vojsko in mirom, s cesarji in kralji. 2. Srednja politika, ki se peča z notranjimi imenitnimi zadevami držav, z opravo zakonodajstva, ministri za notranje, uk in pravico. 3. Nizka politika, ki se peča z domačimi zadevami v ožji domovini, v domačem mestu, o njihovih očetih, starašinih, oziroma tudi veljakih sploh. 4. Najnižja politika... s čim naj se pa ta peča? Čitatelj častiti, sedaj naj se šala neha, ker stvar je resna. Meniš ti, da je ni politike še v ožjem krogu, kakor je mestni odbor in veljakov zbor? Ta ožji krog je človek sam — sam za-se, in verjami meni, da je tu, v tem mestnem krogu politike in sicer zanimive politike več, nego med Londonom in Chartamom in Parizom in Tonkingom. In kdor bi to politiko dobro razumel, on bi se smel prištevati pač večim politikom, kakor so neusmiljeni preivalci črnila za mizami in stenami.

Politični časniki si stavijo dva namena: prvič naznanjajo, kakošno da je resnično ali izmišljeno politično stanje; drugič pa hočejo voditi svoje čitatelje in pristaše po oni poti in do onega namena, ktera se jim zdita prava v politiki. Vsak list hoče nekako vzgojevati za pravo politično življenje, vzgojevati cel narod, cele vrste v človeški družbi. List, ki si je zapisal na svoje čelo: narodnost, vzgojevati hoče za narodnost; list, ki stoji na trdnem verskem stališču, vzgojuje — ali vsaj moral bi vzgojevati čitatelje za versko in politično življenje. Vzgojevati cele družbe, celega naroda gotovo ni mogoče drugim načinom, kakor da vzgojujejo posamezne. Posamezni mora zrel biti za narodnost, za trdno vernost, potem je zrel tudi narod. Toda je li dovolj, ako hočeš posameznega vzgojiti za omenjeni namen, za narodnost in vernost: je li dovolj, da mu govoriš

samo o teh dveh stvareh, da ga vodiš do verskega prepričanja in narodne zavesti? Bodeš li samo s tem prizadevanjem vzgojil dobrega vernika, vnetega narodnjaka in koristnega državljana? Človeka ni mogoče razdeliti in pripraviti en kos za to svrhu, drugega za drugo. Značaj njegov je nekaj enotnega in nikdo ni dober narodnjak, ako ni dober človek in ni dober katoličan, ako ni trdnega značaja in ni koristen državljan, ako ni mož krepak po duhu in telesu. Daj mi značajnega, krepostnega in delavnega moža in dam ti dobrega narodnjaka in poštenega vernika. Kdor toraj misli, da sme in da zamore kak list vzgojevati svoje občinstvo za samo, čisto, jalovo narodnost, on misli, da je človek marioneta. Le povdarjaj vedno le samo narodnost; pri tem si rušil vernost in slabil narodnost.

Ako hoče poveljnik imeti dobro vojsko, ne razdeli svojih vojakov samo v večje oddelke, da bi se ti v celih tropah vadili, marveč vaditi se morajo vojaki najprej posamezno, potem še le zamore po povelji gibati se cela četa. In kdo zamore reči, da tako vadenje posameznih ni sila važno?

Da bi naše občinstvo, ki ljubi svoj materni slovenski jezik, a še više ceni svoje versko prepričanje, postalo zrelo za politično življenje, da bi pridobilo si moči za svoje delo, da bi se vadilo porabljati razne pripomočke, da bi se izurilo za boj; v ta namen bi tudi jaz pripomogel rad. A ne oziram se na cele vrste naših somišljenikov, ampak na posamezne. Posamezne bi rad učil, posameznim dajal orožja, posamezne bi rad podučil, česar jim je treba, da bodo tudi dobri politiki. Upam, da boče tak poduk več koristil, nego razpravljanje o egiptovskih in anamskih dogodkih. To imenujem: najnižjo politiko in mislim, da sme brez strahu prilastovati si malo prostora v političnem listu. Povedati pa moram tudi še, da mi ni namen lepe in prazne besede ponujati občinstvu, ampak trezne misli; ne v zabavo, ampak v predvarek; ne z rokovicami v rokah, ampak z mero, tehtnico in računsko desko.

L.

Glas ruskih pedagogov o nemškem „Schulvereinu“.

(Dalje.)

Treba je omeniti, da je Maassen trd Nemec, ki se v svojem nemškem rodoljubju ne dá od nikogar prekositi; zraven pa je izobražen mož, ne zaslepljen z tesnoprskimi narodnimi presodki, da bi ne zamogel spoznati opravičenosti českih teženj in zahtev. Takšna krepost toraj ni dopadla nemškemu šovinistom, s kterimi je „Schulverein“ prenapoljen; plameni so toraj izbruhnili.

Nemški študentje so se namenili — nikakor ne brez vplivanja profesorjev — napraviti Maassenu škandal v početku prednášanj po poletnih počitnicah, toda česki dijaki so zvedeli za to in prav mnogoštevilno došli na vseučilišče, da bi zaprečili pripravljeno rabuko. Po vsem se jim to ni posrečilo. Kakor hitro je profesor vstopil pred avditorij in nekoliko besed spregovoril, zagromelo je iz gruče Nemcev: „Pereat“! Česki študentje so na to zaklicali: „Izvrstno! Na zdar! Vivat! Prosit!“ In nastal je takšen

trušč in lomot, da je moral Maassen predavanje pretrgati.

Čez trenutek nepokoja na obeh straneh je poprosil profesor študente mirno, naj bi odšel, kdor noče prednášanje poslušati. Na to se je podal zastop Nemcev na stopnice, pa kakor hitro je začel profesor zopet prednášati, kričali so od tam še vsteklejšje: „Pereat Maassen“! Na željo profesorja so se vrata zaprle, ali tudi to ni pomagalo, Nemci so je z nasiljem odprli in vnovič napolnovali poslušalnico z besnim krikom. Tega Čehi niso več prenesli, vrgli so se jezno na Nemce in pričelo se je ruvanje, ki bi se bilo zamoglo vrlo slabo skončati, da ni došel na bojišče dekan pravniške fakultete, prof. Exner. Spomina vredne so besede, s kterimi je opominjal častivredni dekan svoje vihrajoče sorojake: „Gospôda“, je djal, „zadostno ste že pokazali svoje čutila, sedaj prosim, razidite se.“ In te besede so bile, kakor se je dalo pričakovati, sprejete s potleskom in klicanjem „Prosit“!

Iz tega sledi, da ravno zato se dekan fakultete ni pokazal v poslušalnici poprej, ker še nemški študentje z motenjem svobode učenja še niso zadostno pokazali svoja čutila profesorju, branivšemu pravico. Zato ni imel opomin dolgega učinka. — Ko je Maassen, od Čehov obkoljen, zapustil dvorano je bil vnovič oglušen z vpitjem „Pereat Maassen“ in to se je ponavljalo še na ulici.

Drugi dan so bile še večje demonstracije proti nesrečnemu profesorju in razčiljenje je rastlo na obeh straneh, tako da bi zamoglo dospeti k krvavim praskam. Kako bi zamoglo biti to drugače pri prečudnem obnašanju dekana? „Prosim vas gospôda“, je ponavljal, „da bi se zdržali daljših demonstracij; to zahteva važnost in čast naše „alma mater“. Že včeraj ste zadosti objavili svoja čutila. Takšne demonstracije ni mogoče napravljati vsaki dan!“ Razvidno je, da je g. dekan onoiste čutila sam hranil in njih pojavljenje odobral, ne soglasivši se samo s tem, da bi se brez nehanja ponavljali. On je smatral za to zadosten že en sam dan, a študentje so hoteli nekoliko dni; to le je ves razloček med njimi. Ne vé se, kako bi se bila ta historija skončala, ko bi vseučiliščno vodstvo ne bilo buršem pogrozilo, da bo vstopila proti njim orožna moč.

Vsi ti škandali so le plameni sovraštva do Čehov, vneto podpirani z Dunajskim „Schulvereinom“. Kaj se še zgodi, če se mu posreči pridobiti za-se vse avstrijske Nemce, toraj cele milijone? Ne bo li to pravilna, sistematično vredjena vojska narodna na polji pedagogike, vojska, ktere nasledkov sedaj niti pregledati ni mogoče?

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. maja.

Notranje dežele.

Zabava je vendar-le dobra, da ne le dobra, temveč jako potrebna reč v človeškem življenju. Ona je sol, ki ga nam okusno stori, ona je zabelja, ki ga nam poboljša. In kdo se ne zabava na svetu?

zemljo, da celó v Ob se je že za one dobe brodario. Po popisu Burroughovem so bili ti ruski in čudski mornarji prav smeli in odvažni ljudje; z ladijami, ki so za njihov čas bile izvrstne, brodilo so s pomočjo jadrov posebno brzo. Z malimi spremembami bi ta opis še dandanes veljal, kar je dokaz, da je tukaj še vse na tisti stopnji, kakor je bilo takrat, da je bilo takrat dobro ali zdaj pa so na vsaki način zaostali. Sploh je tudi blagostanje v teh zemljah zdaj mnogo manje, nego je bilo v onem času.

V sledečih letih pa so se Angleži zanimali največ za svoja trgovinska podvzjetja z Rusi ter z ekspedicijami proti severo-zapadu (tri potovanja Frobisherova), ter je tako dolgo potrajalo, da se je našel zopet kak nov podvzetnik za severo-iztočni pot, do potovanja Artura Peta l. 1580. On je bil prvi, ki je iz zapadne Evrope v Karsko morje prispel ter je tako pospešil razrešenje vprašanja o severno-iztočnem morskem potu v tihi ocean v ne mali meri.

Pet in Jackman sta odpotovala 9. junija leta 1580 iz Harvicha; 2. julija sta odplovila severni rt in 12. julija se je ločil Pet od Jackmana, ko sta se bila dogovorila, da se bota sešla pri Vajgaču. Oba sta prišla prva v Karsko morje ter sta se tukaj imela

boriti z ledom, pa sta se prav hrabro držala. Toraj ni prav, ako jih Bairov zove neznatna mornarja.

S Petom in Jackmanom prenehajo za dolgo časa severno-iztočna brodarenja angleških podvzetnikov. Tim živahneje pa so se bavili v Holandiji s tim vprašanjem. Iz istih razlogov namreč, kakor v sosednji Angležki, gledali so tudi Holandezi, da pridejo po morju v Indijo skoz severno ledeno morje, ker so verovali, da se dá tukaj prodreti v tihi ocean. Holandezi so se v 16. veku oslobodili jarma španjolskega ter postali znameniti obrtniki in trgovci; potrebovali pa so vsled tega tudi večji prostor za svojo trgovino in obrtniške izdelke. Tri leta zaporedoma so pošiljali ekspedicije na sever. Oni sicer pravega cilja niso dosegli, kakor poprej tudi Angleži ne, ali ta podvzjetja so jim bila neizmerne važnosti ter so se jim tudi tisočerstroko povrnili vsi stroški, ki so jih imeli pri tem poslu. Razvil se je namreč znamenit lov na kitove v severnih predelih in to je bilo novo vrelo bogastva za holandske trgovce; pa tudi podvzetni duh se je s tim probudil. Holandezi so prisposodabljali čine njihovih mornarjev v snegu in ledu z najznamenitejšimi zgodbami in povestmi. Važna so izraživanja njihova v vsakem pogledu, zatoraj

hočemo tukaj v kratkem nekaj o njih spomeniti. — Prvo potovanje holandsko spada v l. 1594. Trgovci Baltazar Mucheron, Jakob Valeke, Franjo Maelson so podvzeli to ekspedicijo in sicer s štirimi brodovi. Od teh ladij ste imeli dve pod vodstvom Vilima Barentsa opluti severni konec Nove zemlje, ostali pa bi morali skoz morskó tesno pri vajgačkem otoku broditi. Ti štirje brodi so zapustili luko Teksel 15. junija in 18 dni kasneje so bili že v ruski Laponiji v Kilduinu, kjer so se zbirale ladije, ki so hotele broditi v Belo morje. Tukaj so se ločili brodi na dve strani. Barents je plul proti Novi zemlji, kamor je prišel 14. julija pod 73° 25' severne širine; dva dni kasneje je došel že pod 75° 54' (ker so se mornarji tukaj dolgo časa borili z medvedom, prozvali so ta kraj medvedovo končino). Barents je brodil dalje proti severo-iztoku, prozvali so tukaj neki otok „Križev otok“ z rtom Nassauskim ter je 23. julija prispel do 77° 55' severne širine. Z jamborov se je od tukaj videlo neizmerno ledeno polje, kar je prisililo Barentsa, da ni dalje brodil, ampak se je zadrževal v teh predelih še dolgo časa, do 8. avgusta. 10. avg. so opazili mornarji pri oranijskih otocih 200 kitov, vendar niso nobenega vjeli. Ker je Ba-

Vsak rad, se vé, da po svoje! Kdo bo toraj *fakcijski levici* zameril, ako tudi ona misli, kako bi si preganjala dolg čas, ki jo v državnem zboru tare, odkar so ondi potihnilni narodnostni prepiri in razni levičarski predlogi. Prišla je na idejo, ki je posebno letošnje leto na Ogerskem v navadi, da bi ne bilo slabo, ako bi se nekoliko sami med saboj skavsali, kakor se véasi to zgodi med domačimi petalini. Vitez Schönerer je bil junak, ki je prvi zavihtil sulico, ter z njo med svojimi ljudmi zbadati jel. Kjer je zadel, ni le kože prebodel, temveč je tudi rano vsekal, ki je dotičnega skelela. Naravni posledek tacega neparlamentarnega postopanja so bili dvoboji, kojih prvi ni bil nič drugzega, kakor pravi pravcati manever med njim in Reschauerjem, ki je 7000 goldinarjev v žep vtaknil zato, da je molčal, kjer je popred grajal. Po Dunaji se pa ljudje sedaj iz obeh junakov norčujejo, ter drug drugzega poprašujejo, ali bo mar sedaj taka zabava tudi pri nas narodna postala, kakor je na Ogerskem? Odgovarjajo si večidel z „da“, kajti dvoboji à la Schönerer-Reschauer je zabava, o kateri Dunajčan pravi: „Es ist a Hetz und kost' nit viel“, prahu pa vendar-le veliko vzdigne.

Na *Dunaji* imajo poleg družih društev tudi zadrugo „Freisinn“. To društvo je gledé razmer med volilci in voljenim poslancem nekaj sklenilo, kar bo dr. Koppa toliko pogrelo, da po svojem prepričanji ni vstani nobenega mandata več prevzeti. Društvo se je namreč izreklo: „Poslanec je pooblastenec svojih volilcev in se mu nikakor ne spodobi v sredi med „zgoraj“ (vlado) in „spodaj“ (volilci) tičati, temveč je on „spodnjih“. Dr. Kopp se je pa, kakor je našim čitateljem že znano, pri shodu svojih volilcev v Dunajskem VI. okraji Mariahilf postavil ravno na sredo med vlado in narod, rekoč, da mora poslanec nepristopen biti vsakemu pritisku tako od „zgoraj“, kakor od „spodaj“! Radovedni smo, ali se bo dr. Kopp, ki je priznalo eden najboljših poslancev Dunajskega mesta vdal pritisku od spodaj, ki bi ga zopet v državni zbor potisnil, ali bo ostal pri svojem prepričanji in s tistim vred — zunaj državnega zbora; kajti kakor so delnice sedaj, vse tako kaže, da mu je le po tem potu mogoče zopet tje kaj priti, od koder je sam radovoljno in prostovoljno izstopil.

„Politiki“ se poročá, da je *naučni minister* sklenil poduk iz „srednjeveške visoke nemščine“, ki je bil do sedaj po nemških gimnazijah obligaten, začetkom bodočega šolskega leta opustiti.

Zagrebčani so prosili, da naj bi se napravila ondi tovarna za železniške vozove in lokomotive, minister trgovine je bil pri volji pod tem pogojem, da se v *Zagrebu* zato napravi ljudska šola z madjarskim poučnim jezikom za otroke dotičnih fabriških delavcev, drugače pa ne po nobeni ceni. Zagrebški magistrat pa (čast mu bodi!) se v tako politično barantijo, ki bi bila iz poštenih Hrvatov kukavice rodila, vendar ni hotel podajati in je toraj vse pri starem ostalo. Hrvatje ne bodo imeli še z lepo domače tovarne za železnične vozove in lokomotive, Madjari pa zavoda ne, kjer bi kukavice gojili. Da Hrvatom ni treba žal biti, se samo po sebi umé.

Madjarska vlada je ukazala, da se po *Hrvaškem* povsod ondi, kjer se napravijo novi poštni uradi, razobesijo poštni grbi brez vsacega napisa. Deloma je ta odlok po Hrvaškem že lansko leto dobil veljavo po poslopih finančnih uradov. Kako bodo Hrvaški poslanci temu nasproti postopali, pač ni težko uginiti, če bodo pa pri ogromni trmoglavosti kaj opravili, je pa drugo vprašanje. Narodna stranka, katero je ban Khuen za vladno stranko priznal, imela bi vsled tega še največ nade do vspeha, ako bi se odločno izrekla za hrvaške napise po hrvaških uradnih, naj že bodo sodnijski, politični, finančni, poštni, ali brzozjavni uradi. Narodno stranko ban sam navdušuje, spodbudovajoč jo na delo, posebno na boj proti opoziciji, da naj se ni-

kar ne boji zamere, češ, saj vladna stranka tako ni nikjer priljubljena. Nasprotno se pa narodna stranka tudi opominja na slučaj, ko bi ne hotla po vladni želji se zadosti odločno opoziciji po robu staviti, da je v deželi še druga stranka, stranka unijonistov, katere bi se vlada v tem slučaju poslužila.

Vnanje države.

Nekaj naprednjakov na *Srbskem* oporeka proti previsoki določitvi zemljišnega davka v načrtu finančne postave. Radikalci pripravljajo predlog na pomiloščenje zaprtih svojih somišljenikov, katerega mislijo skupščini predložiti.

Bolgari se po nobeni ceni nočejo misli združenja Bolgarov s kneževine Bolgarske z onimi iz istočne Rumelije odpovedati. Iz Filopelja odšla sta dva bolgarska poslanca, ki bota evropskim kabinetom izročila nekako spomenico, koliko da sedaj Istočnorumeljci trpé in bota prosila pomoči, ki bi bila izvestno najzdatnejša, ako bi se dovolilo združenje ločenih bratov.

Pri sprejetji socijalistične postave na *Nemškem* glasovalo je 189 za in 157 poslancev proti njej. Večina 32 glasov je vse iznenadila in tudi tisti, ki so se večine sploh nadjali, niso mislili, da bode toliko šna, ker se je bilo podaljšanje omenjene postave v dotičnem odboru zavrglo. Za postavo glasovali so vsi konservativci in narodno-liberalci, proti njej drugi liberalci, Poljaki in Welfi. Nemški narod je z veliko zadovoljnostjo sprejel telegrafično vest, da se je postava podaljšala. Bismark je pa iz same radosti napravil večerno zabavo, kjer sta se posebno Bismark in Windhorst dobro in prijateljski zabavala. Dr. Windhorst je rekel, da se postave o socijalistih nikakor ne smejo smatrati za strankarsko vprašanje, temveč so državno vprašanje v pravem pomenu besede; nevarnost pa, ki je v anarizmu skrita se dá le po skupnem postopanju vseh vlad po mednarodnem potu odpraviti. Nikakor mu ne gre v glavo kratkovidnost tujih vlad, ki se za-njo ne zmenijo zadosti. Bismark je na to še omenil, da se mu ne sme zameriti, ako je včasih preveč vročekrven in silen; sam sebi se zdi, kakor mašinist na lokomotivi, ki mora za to skrbeti, da mu ogenj ne poide, na kar mu je Windhorst opomnil, da se ž njim pelje, kamor hoče, ker mu popolnoma zaupa, le toliko pravice, pravi Windhorst, si vendar-le prihranim, da bom nekoliko zaviral, kadar bote le prehitro vozili.

Misel, da se mora v *Egiptu* skupna kontrola evropskih veselil vpeljati, po celi Evropi vedno več pripoznanja zadobiva. Angleška sama, ki se je še lansko leto zadosti mogočno mislila, da bo Egipt v red spravila, je svojo nezmožnost popolnoma dokazala; ona sama toraj se ne more in se tudi ne sme več v Egiptu pustiti. Deželo samo sebi prepustiti, pa zopet nikakor ne kaže, kajti ljudje bi zapadli anarhiji in gorjé v tem slučaju svetovni trgovini okoli sueškega kanala po rudečem morji. Angleži bodo pa izvestno tudi tako pametni, da se tej misli ne bodo le vpirali, temveč jo bodo še z veseljem pozdravili. Poglavitna naloga cele Evrope je toraj da se svetovni trgovini nevtralni sueški prekop ohrani. Nevtralnost njegova bila bi pa že bolj dvomljiva, ko bi kaka velesila sama Egipt zasedla, recimo Francoska, ki se posebno v poslednjem času jako zaljubljeno vanj ozira. Iz tega vzroka se menda tudi Turčija ne bo branila skupni evropski kontroli nad egiptovskim gospodarstvom pritrčiti, kajti le na ta način se ji ohrani v deželi Faraonov vrhovna oblast, po katerem blesku visoka porta toliko hrepeni, da ga ne izgubi. Podobna je v tem svojem zahtevanju in prizadevanju Laški, ki si je do sedaj tudi od drugih deželá priboriti dala, kar je od Avstrije zadobila.

Kar so vsi časniki že po večkrat javno grajali, so tudi *Angleži* sami sprevideli. Iz tega povoda zbral se je priprosti narod oni teden v četrtek na taboru, ki ga je sklicalo domoljubno društvo. Ondi je tisoč in tisoč ljudi javno oporekalo vladni politiki, ki misli Gordona samega sebi prepustiti. Resolucija, ki so jo sklenili, pravi, da je politika angleške vlade nepoštena in vrlo obžaluje vladno neodločnost.

Midhat paša, jeden največjih turških ministrov v novjšem času, umrl je v prognanstvu reven in ločen od svoje družine. Rojen je bil v Carigradu leta 1822; študiral je doma in pozneje pa v Parizu. Leta 1872 postal je veliki vizir (prvi minister). Za časa Hrcегоvskega ustanka si je vse prizadjal, da je sultana Abdul-Aziza ob prestol pripravil in nanj Murada V. povzdignil, ki pa ni dolgo te slave vžival. Rekli so, da ni pri pravi pameti in so ga zopet odstavili. Za njim prišel je na prestol sedanji sultan Abdul Hamid, ki se je tudi bal, da bi ga zvit Midhat ne razglasil za neumnega in ga je zaradi tega v prognanstvo poslal, ker se mu je dokazala sokrivda na umoru sultana Abdul-Aziza, o katerem so govorili, da si je vrat prestrigel. Ali je bila obsodba pravična ali ne, kdo bo to vedel, pri takih pravnih razmerah, kakor so ravno v Turčiji. Smrt ga je rešila, naj je že trpel tako ali tako, po pravici ali po krivici.

Izvirni dopisi.

Z Iga, 13. maja. Radostno primem danes za pero, ker zamorem zopet veselo novico naznaniti.

Imeli smo v naši obširni fari duhovne vaje ali eksercicije od 28. aprila do 8. maja, katere so vodili slavno znani gg. lazaristi iz Ljubljane in eden gospodov bil je iz Celja. Veselje se vsacemu faranu bere na licu in vsak se srečnega šteje, da je priložnost imel, se vdeležiti teh duhovnih vaj; izvrstnih govorov, vsega pa prehvaliti ne moremo. Vse skozi so bile spovednice obložene, in le prav malo jih je, kateri bi se ne bili vdeležovali velike milosti duhovnih vaj. Vsaki stan je imel posebej po tri dni duhovne vaje, prve tri dni dekleta, potem 3 dni žene, in nazadnje fantje in moške; vsaki stan je imel tudi posebej koncom duhovnih vaj sv. obhajilo, in bilo je pri mizi Gospodovi deklet blizo 390, žen okoli 730, fantov in mož okoli 1000. Slišali smo celó po duhovnih vajah reči: „Naj mi tudi kdo kraljestvo ponuja, mu tega vendar ne prepustim, česar se je moja duša v teh dneh vdeleževala“. Ginjenost, hvaležnost in veselje ljudstva zavolj te dobrote se ne dá popisati. Pri zahvali poslednji dan so se duhovni in neduhovni od veselja solzili, in nobeno oko ni suho ostalo.

Bog najbolj vé in prihodnost bo kazala, koliko dobrega so storile duhovne vaje ali eksercicije leta 1884 na Igu. Bodi tukaj tudi očitna zahvala od cele fare izrečena č. gg. oo. lazaristom, vodnikom duhovnih vaj, in domačim pomagajočim gospodom, pred vsem pa našemu preč. gosp. župniku, Jakobu Dolencu, kateri se tolikanj trudijo za njim izročene ovčice; da, oni so v resnici pravi duhovni pastir, vidni angelj svojim farmanom, kateri se ne ustrašijo ne dela, ne denarnih stroškov, kadar gre za zveličanje duš in za čast božjo.

Odkar se je pri nas v duhovnem obziru na bolje obrnilo, od tedaj napreduje naša fara tudi v svetovnih rečeh; kajti organizirana je požarna bramba ali straža, ustanovljeno je moško pevsko društvo in v kratkem nameravajo tudi čitalnico ali bralno društvo ustanoviti. Treba je toraj najpoprej človeku srce požlahtniti in po sv. katoliški veri vravnati, potem napreduje človek v vsakem obziru; srce namreč postane krepostno in potem gre lahko: „Vse za vero, dom in cesarja.“

Domače novice.

(*Sedmi dan*) za ranjco cesarico Marijo Ano je imel danes preč. stolni prošt gosp. Župan z veliko asistenco. Sv. opravila se je vdeležilo: mnogo c. k. višjih uradnikov na čelu jim blag. gospod deželni predsednik baron Winkler, župan gosp. Grasselli z mestnim odborom in častniška deputacija, ki je zastopala vse šarže od poročnika pa do generala; mnogo duhovščine in družih pobožnih.

(*Seja mestnega odbora*) je bila večeraj zvečer ob 6. uri. Gospod župan Grasselli pozdravil je novoizvoljene mestne odbornike najsrčneje in jih prosil, naj vse svoje moči občemu blagru posveté. Nadalje se župan spominja bivših mestnih odbornikov, ter se jim zahvali za trud in požrtvovalnost. Dalje župan naznani, da bo danes (v sredo) sedmi dan po cesarici Mariji Ani in povabi odbornike, da naj bi se ga vdeležili. Na to so volili podžupana. Izvoljen je g. V. Petričič z 22 glasovi. G. Pakič dobil je 2 in g. Kušar 1 glas. G. Petričič se zahvali za zaupanje, sprejme volitev in obljubi, da bo vse svoje moči na občeno korist vporabljal, kar odborniki z dobro-klici na znanje vzamejo.

Volitev odbornikov v posamične odseke izvršila se je tako-le: V magistratni odsek izvoljeni so gg.: dr. Karol Bleiweis vit. Trsteniški, M. Pakič, Vaso Petričič, dr. Ivan Tavčar in Franc Žužek; v pravni in personalni odsek gg.: dr. Henrik Dolenc, dr. A. Mosché, Ivan Murnik, dr. F. Papež in dr. Valentin Zarnik; v finančni odsek gg.: Alojzij Bayr, Ivan Gogola, Ivan Hribar, A. Ledenik, Vaso Petričič, Franc Ravnihar in dr. Ivan Tavčar; v stavbeni odsek gg.: Josip Geba, Ivan Murnik, Franc Kolman, Srečko Nolli, Miha Pakič, Josip Tomek in Franc Žužek; v odsek za ubožne gg.: Ivan Horak, Anton Klein, Ivan Počivalnik, Jakob Škrbinec in Ignacij Valentinčič; v policijski odsek gg.: dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški, dr. J. Derč, Ivan Gogola, Franc Ravnihar, dr. Iv. Tavčar, Ignacij Valentinčič in dr. Valentin Zarnik; v odsek za olepšanje mesta gg.: Alojzij Bayr, dr. Henrik Dolenc, Ivan Hribar, Franc Kolman, Josip Kušar, dr. Alfons Mosché, dr. Franc Papež in J.

rents videl, da tukaj ni mogoče priti do svojega cilja, obrnil se je proti jugu do Vajgoča. Ko se je Barents vračal, spominje se pri 71° severne širine, da je zdaj brž ko ne na onem mestu, kjer je bil že pred njim glasoviti mornar Oliver Brunel, rodom Holandez, ali dolgo časa v ruski sužnosti, kjer je bil pri bogatih Stroganovih, ki so imeli v svoji oblasti ves Ural. Le-ti so ga tako čislali, da so namenili njega upotrebiti pri pogajanji trgovinskih zvez s Holandijo. Stroganovi ga pošljejo tudi zares v Holandijo, kjer je pa Brunel ostal ter delal za svojo domovino, podvzimal voznje v severno ledeno morje ter je daleč na sever doprl. Kasneje je stopil še v dansko službo. Barents je prozval eno mesto Castinwark, gotovo današnji Kostinšar, morsko tesno, ki deli mezdužarski otok od glavnega otoka. Južno od Saint Lawrencebay pod 70³/₄° je našel Barents na zemskem nosu križ in mnogo drugih ostankov ruskih ribarjev. 25. avgusta je prišel na otok Dalgoj. Tukaj je našel poprejšnja dva broda ter so tako brodili skupaj nazaj v Holandijo. Barents je tedaj obiskal na tem potovanju najsevernejši del Nove zemlje, katere ni do zdaj še nobeden zapadni brodar obiskal.

(Dalje prih.)

Fomek. Dr. Franc Papež volil se je za sanitetnega odbornika, g. Anton Klein v ravnateljstvo mestnega užitninskega zakupništva; gg. Alojziju Bayrju, dr. Josipu Derču in Mihi Pakiču izročilo se je vodstvo klavnice; g. Vaso Petričič volil se je pa v odsek za napeljavno vodo v Ljubljano.

(Plemeno govejo živino) prodajala bo v soboto 17. t. m. v Ljubljani pri „Bavarskem dvoru“ (Dunajska cesta) c. k. kmetijska družba kranjskim živinorejcem proti gotovini.

(Letošnji sv. Pankracij, Servacij in Bonifacij) ali kakor jih Nemeč imenuje „Eismänner“ zgubili so popolnoma svoj pomen, ker so po pravici in resnici pravi „Heissmänner“. Sicer naj se dan nikdar pred večerom ne hvale in trije „Aci“, pred kojimi imajo tudi slovenski kmetje poseben strah zaradi slane, ki rada ta čas pada, niso še iz dežele, vendar upamo, da nam z ledeno odejo nežnega cvetja in mladega zelenja več ne pomorijo.

(„Jurja s pušo“) izšla je večeraj druga številka polna zdravega humorja. Kdor se hoče na-mejati, naj si ga naroči. Cena mu je 2 gold., izhaja pa v Trstu.

Razne reči.

— Dne 8. junija, ali na sv. Trojice dan, razkrila se bude v št. Vidu nad Vipavo krasna spominska plošča slovenskega pisatelja, vikarja Matije Vertovca, in to po sledečem dnevnem sporedu: 1. Zjutraj slovesna sv. maša. 2. Po maši razkritje plošče s primernim govorom in petjem. 3. Položi se lavorikov venec na grob Vertovčev. 4. Bankét. 5. Beseda, katero priredi zvečer šentvidsko bralno društvo „Sloga“. Spored besedi se še objavi. K obilni udeležbi vabi najvljudnejše odbor za postavljenje M. Vertovčeve spominske plošče.

— Na severoslovenskem nebu vtrnila se je svitla zvezda! Naj večji češki umetnik in skladatelj, čegar umotvor „Libuše“ občudoval je njegov narod obakrat pri otvorjenji češkega narodnega gledišča, Miroslav Smetana zatisnil je na večno svoje oči na veliko žalost celega naroda. Umril je umetnik v ponedeljek, dne 12. maja ob 1/2 5. uri popoldne. Smetana je v pravem pomenu besede oče češke narodne godbe; on je ustvaril Čehom narodno glasbeno literaturo, narodno opero in jim je priredil narodno gledišče za opero. Češki narod, razprostrt po Čeah, Moravi in po Šleziji mu je pa tudi vrlo hvaležen za vse to. Kdo je že pozabil na mnogobrojne množice naših severnih bratov, ki se vozijo iz vseh čehoslovenskih pokrajin od Heba (Eger) pa do Bilskega, da celo iz daljne Amerika so se naznali, — v zlato Prago Smetanova dela občudovat, sladke glase domače mile besede poslušat, narod in sebe v narodni zavesti okrepcavajoč! Miroslav Smetana je bil rojen 2. marca leta 1824 v Litomišlju. Oče njegov je bil pivovarnar in — praktičen muzikus, kar je na malega Frica toliko vplivalo, da se je že v svoji naj nežnejši mladosti z dušo in telom godbi posvetil. Komaj pet let star godel je vže svojemu očetu v četvorici godovnico. Leto pozneje nastopil je vže javno na koncertu svirajoč na klavirju. Gimnazijo je obiskoval v Pragi, v Plznu jo je pa dovršil. Potem se je zopet podal v zlato Prago, kjer mu je bilo iz začetka življenje jako borno. Okoli leta 1850 je pa vže po celi češki prestolnici slovel, kajti sviral je takrat na dan po eno uro pri cesarju Ferdinandu dobrotljivemu. Tako odlikovanemu se ve da so bili vsi plemenitaški saloni odprti. Leta 1856 postal je muzikalni vodja v Goeteborgu na Švedskem, kjer je zložil „Riharda III“ in „Valenštajnov ostrog“ poleg mnogo drugega. Naj večjo slavo pridobil si je pa po svojih operah, kakor so: „Braniboři v Čeah“, „Prodana nevesta“, „Dalibor“, „Dve vdovy“, „Hubička“, „Tajemství“ in „Libuše.“ Leta 1874 je veliki umetnik popolnoma oglušil in letos se mu je pa še v glavi zmešalo. Ostanke njegovi izročili se bodo danes črni zemlji, a sláva jména jeho bude Čechům věčná!

— Telovadna društva v Avstriji. V celi Avstriji je 247 telovadnih društev s 27.929 udi, med njimi z 12.088 telovadci. Največ društev ja na Českem, namreč 143, na Moravskem 34, na Nižje-Avstrijskem 18, na Zgornje Avstrijskem 10, isto tako na Štajarskem, na Tirolskem 9, na Šleskem 8, na Koroškem 5, na Primorskem 5, na Kranjskem 2, v Galiciji 1, kakor tudi v Dalmaciji in Bukovini. Na eno društvo pride pa čez 112 udov, med temi 52 telovadcev. Pet društev ima čez 400 udov, namreč „Prvo Dunajsko telovadno društvo“ 755, „Sokol“ v Pragi 736, nemško telovadno društvo v Brnu 654, društvo v Bilsku (Bielitz) na Šleskem 466 in laško telovadno društvo v Trstu 1583 udov. Nemških telovadnih društev je 167, ki imajo 18.190 udov, čeških 73 s 6900 udi in laških 5 z 2383 udi. Poljaki imajo eno samo društvo, Slovenci pa 3, namreč v Ljubljani, Trstu in v savinski dolini.

— Število šolskih nadzornikov na Pruskem. V Kolinskem okraju je 118 katoliških in 30 protestantovskih duhovnikov, katerim je izročeno

nadzorovanje ondodnih šol. Razun tega je v omenjenem okraju še 127 kat. in 14 prot. svetnih nadzornikov. V Gobleneu 146 kat. in 150 prot. duhovnih, zraven pa 38 kat. in 14 prot. svetnih nadzornikov. V Düsselatorfu 243 kat. in 207 prot. duhovnih, zraven pa 51 kat. in 21 prot. svetnih nadzornikov. V Trieru so pa številke 212 kat. 38 prot. duhovnih in 68 kat. 9 prot. svetnih nadzornikov. V Ahnu 190 kat. 26 prot. duhovnih in pa 180 kat. 4 prot. svetni nadzorniki. V Münsteru 174 kat. 32 prot. duhovnih in 7 kat. 1 prot. svetni nadzornik. V Mindenu 79 kat. 97 pot. duhovnih in 12 kat. 3 svetni nadzorniki. V Arnsbergu 148 kat. 171 prot. duhovnih in 15 kat. 14 prot. svetnih nadzornikov.

— Turško plemstvo. V družinskem življenju ima se na Turškem zgoditi velika sprememba, ker sultan misli v svojem cesarstvu vstanoviti plemstvo po zgledu evropskega plemstva. Govori se tudi, da meni Abdul Hamid med moslemini vpeljati rodovinska imena. Pa o tem še ni nič gotovega. Svoje grbe bodo smele imeti one rodovine, ktere so nekadaj v Siriji, Kurdistanu Albaniji itd. živele v popolni neodvisnosti, da bodo imele spomin na svoje prejšnje razmere in plemenitost. Naslov, kterege bodo imeli, se bo ravnal po njihovi prejšnji veljavi. Druga vrsta plemstva bo obsegala osebe, katerim pristoji naslov „paša“ in sicer zato, da se bodo dediči tega plemeniškega imena spominjali slavni prednikov. Temu ukrepu pripisuje se velik pomen; sultan misli gotovo v novopečenem plemstvu najti trdno podporo proti oni stranki, ki je v svojem času potisnila Abdul Azisu v roke osodepolne škarje, s kterimi si je prestrigel žile. Teško je reči, ali se mu to posreči ali ne. Preveč je namreč znano, kako radi pozabijo Turki na svojega očeta, kaj še le na starega očeta in druge prednike.

— Kuga se je prikazala v Bagdadu.

Telegrami.

Dunaj, 14. maja. Smolka opoldne prične sejo, obžaluje, da levičarjev ni, opravičuje svoje ravnanje kot postavno in prejšnjim predsednikom navadno ter obljubi odslej pred vsakem glasovanjem vprašati ali kdo želi besede. Levičarji pridejo jutri.

Dunaj, 14. maja. Predsednik pričel je o poslaniški zbornici sejo opoldne z nagovorom. Levičarjev ni bilo v zbornici. Povdarjal je svoje prizadevanje gledé najboljšega sporazumljenja z vso zbornico in hvaležno priznal, da je dr. Sturm svoje enuncijacije za neljube zmote proglasil. Kar se tiče drugega glasovanja, dokaže da ni umestno in meni da je imel pravico odbiti ga. Obžaluje, da tako velik in spoštovan del zbornice manjka ter bo zaradi tega pri bodočem glasovanji (pimensko glasovanje izvzemši) vedno vprašal, če li morda kdo zahteva besede gledé glasovanja. Prosi, da se to zapiše v zapisnik ter da se predlog, ki ga je nasvetoval, smatra za zbornični sklep. (Priznanje). Zbornica preide na dnevni red. Levice manjka.

London, 14. maja. Zbornica poslancev zavrgla je grajo, ki jo je Beach nasvetoval z 303 proti 275 glasovi. Parnelovci glasovali so proti vladi. Blizo Woolvichškega arzenala našli so dve posodi. V eni je bilo 40 užigalnih strojev, kakor se rabijo pri smodniku, v drugi je bilo pa 7 funtov prstene tvarine. Obe posodi izročili ste se arzenalu v preiskavo.

Tujci.

13. maja.

Pri **Maličih**: Henrik Feuerle, s soprogo, z Dunaja. — Reinhold Eisl, z družino, iz Gradca. — Josip Loser, iz Trsta. — Franc Povše, grajščak, z družino, iz Gorice. — Ignacij Ahačič, iz Železnikov.

Pri **Stonu**: Fabiani in Frankl, kupč. potovalec, z Dunaja. — Jakob Bollak, kupč. potovalec, iz Hohennaua. — J. Stein, kupč. potovalec, iz Trsta. — Albano Gruber, zasebnik, iz Trsta. — Martin Rant, župnik, iz Cerkelj.

Pri **Tavčarjih**: Bavagnoli in Choun, kupea, iz Zagreba. — Pipitz in Lilinger, grajščaka, iz Celovca.

Pri **Bavarskem dvoru**: Beer, s hčerjo, iz Opatije. — Pačin in Mlakar, zasebnika, iz Štajarskega.

Pri **Avstrijskem cesarju**: Janez Bratanič, agent, iz Celovca. — Franc Lenger, iz Žirou.

Umrli so:

12. maja. Leopold Kavčič, c. k. pristava sin, 3 1/2 leta, sv. Florjana ulice št. 10, Laryngitis crouposa. — Jožef Renko, delavec, 33 let, Kolodvorske ulice št. 33, jetika.

V bolnišnici:

10. maja. Janez Turšič, delavec, 38 let, jetika. — Anton Lampe, delavec, 28 let, jetika.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 50 gl., Rio 50, St. Domingo 60, Portorico 86, biserna 93, Cejlon 75—115, Java 63, Mokka 98—112.

Sladkor po 23—31 gl.

Dišave: poper 75 gl., žbice 60—100.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 12, iz Smirne 18, rozine 12, pomorance 3.50, limone 1.50 za vsak zaboj, rožiči 4, mandeljni 85.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 44, angleško 33.50, petrolej 9.25.

Kože: juhtovina 260, podplattje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60, zajčje sto komadov 25 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterska 110.

Bombaž: ameriksanski 72, indijski 46.

Ježice po 11—24 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 62, ogerska 65, špeh 57.

Žito: pšenica ruska 10.40—11.—, laška 10.50, kuruza 7.25, rž 7.50, oves 7, fižol 11—15, grah 10—15, riž laški 15.50, indijski 11.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

13. maja.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl. 90	kr
Sreberna	81	45
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101	60
Papirna renta, davka prosta	96	25
Ogerska zlata renta 6%	122	55
" " " 4%	92	70
" " " papirna renta 5%	89	20
Kreditne akcije	160 gl. 321	80
Akije anglo-avstr. banke	200 gl. 114	50
" avstr.-ogerske banke	855	—
" Ländlerbanke	109	—
" avst.-og. Lloyd v Trstu	571	—
" državne železnice	319	—
" Tramway-društva velj. 170 gl.	217	—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124	—
4% " " " " " 1860	500	137
Državne srečke iz l. 1864	100	173
" " " " " 1864	50	173
Kreditne srečke	100	177
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108	10
" " " Ferdinandove sev.	106	75
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	104	50
London	121	60
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	73
Francoski napoleonid.	9	65
Nemške marke	59	50

Oznanilo.

Pri farnem zvoniku v Starem trgu pri Poljanah na Dolenjskem je zid za povikšati in nova streha napraviti.

Vsled proračuna je preračunjeno:

Zidarsko delo na	914 gl. 04 kr.
Kamnoseško delo na	9 " 45 "
Tesarsko	670 " 91 "
Mizarsko	89 " — "
Ključarsko	508 " 23 "
Steklarsko	9 " 43 "
Kleparsko	506 " 82 "

Skupaj 2707 gl. 88 kr.

Te dela se bodo 9. junija t. l. skupaj pri podpisanem odboru po dražbi oddajala.

Cerkveno-stavbeni odbor v Starem trgu pri Poljanah,
dne 9. maja 1884.

Zahvaljevaje se prečastiti duhovščini in p. n. občinstvu za do zdaj mu skazano zaupanje z mnogimi naročili, priporoča še nadalje

F. Caserman in dr.,
krojač,

v Ljubljani, gledališke ulice št. 4,

svojo bogato zalogo najboljšega in vsakovrstnega sukna, ter izdeluje vse krojaške dela za gospode točno in po jako nizki ceni. (1)